מתני׳ [א]תגלחת טומאה כיצד היה מזה בשלישי ובשביעי ומגלח בשביעי ומביא קרבנותיו בשמיני ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום דברי ר״ע א״ל ר׳ טרפון מה בין זה למצורע א״ל [ב]זה טהרתו תלויה בימיו [ג]ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו [ד]ואינו מביא קרבן אא״כ היה מעורב שמש: **גמ׳** קיבלה מיניה או לא ת״ש דתני הלל גילח בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי ואי ס״ד קיבלה מיניה ליתי קרבנותיו בשמיני אמר רבא לא קשיא הא דטבל בשביעי הא דלא טבל בשביעי אמר אביי אשכחתינהו לחבריה דרב נתן בר הושעיא דיתבין וקאמרין [1]ובא לפני ה׳ אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן אימתי הוא [בא] בזמן שהוא טבל ועשה הערב שמש אין לא טבל ועשה הערב שמש לא אלמא קסבר [א]טבול יום של זב כזב דמי אמינא להון אנא אלא מעתה גבי נזיר טמא נמי דכתיב [ג]([2]והביא אותם) אל הכהן אל פתח אהל מועד אימתי הוא [בא] בזמן שטבל ועשה הערב שמש

מכדי

ומגלח בשביעי ויביא קרבנו בשמיני. כדכתיב בפרשה וגלח (את) ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו וביום השמיני יביא שתי תורים וכבש לאשם: **א״ל** ר׳ טרפון מה בין זה למצורע. שמעתי ממך[1] שנאמר בפרשת מצורע בתגלחת שניה והיה ביום [השביעי] יגלח את כל שערו וכבס בגדיו במים[2] וטהר וביום [השמיני] יקח שני כבשים וכבשה אחת וגו׳ שמעתי[3] ממך דמצורע א] יגלח בשמיני ויביאי[4] קרבנו בתשיעי: א״ל שזה טהרתו תלויה בימיו אחר [הזיית] ג׳ וז׳ ומצורע טהרתו תלויה בתגלחת אף[5] כי טבל בז׳ צריך לטבול פעם אחרת אחר גילוח ואם כן הוי טבול יום לגלח[6] עד ח׳ נקרא טבול יום ואינו מביא קרבנותיו אלא א״כ היה מעורב שמש שהרי הקפיד הכתוב שיטהר מטומאת מצורע בהבאת קרבנותיו ב] [אם כן] אין בידו לשלח קרבנות: **קיבלה** מיניה. רבי טרפון מר׳ עקיבא נזיר[7] שגילח בשמיני מביא קרבנותיו [בשמיני] או לא: **דתני** הלל גילח בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי. וקים ליה להש״ס דגבי נזיר מתניא והשתא מדתניא[8] בשלמא אי לא קבלה מיניה הא מני ר״ט היא אלא אי ס״ד דקבלה לר״ע ליתי קרבנותיו בשמיני: **הא** דלא טבל בשביעי. הא דתני הלל שהמתין[9] לטבול עד בשמיני הואיל[10] וקפיד רחמנא שיביא נזיר קרבנו בטהרה ובעודו[11] טבול יום לא יביא קרבנות גם לא ישלח קרבנות: **אמר** אביי. הא דתניא[12] גבי זב כתיב בפרשת מצורע וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים וכבס בגדיו ורחץ במים חיים וטהר וביום השמיני יקח לו שתי תורים ובא לפני ה׳ אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן וכפר עליו הכהן וטהר וגו׳ אימתי הוא בא כשטבל מבעוד יום ועשה הערב שמש: ג] **(ובת״כ)** מצאתי כך יכול יטבול בו ביום שמיני[13] פי׳ שיוכל להמתין מלטבול עד יום השמיני ת״ל ובא לפני ה׳[14] כיצד הוא בא אלא[15] טבל מבעוד יום ועשה הערב שמש ואל תתמה היכי פשיטא ליה לתנא דטבול יום אסור ליכנס למחנה לויה דקאמר כיצד נכנס אלא אם כן טבל מבעוד יום הלא טבול יום דמת מותר ליכנס במחנה לויה וכן משמע[16] בסמוך דיש לומר דמשמע ליה קרא הכי ובא לפני ה׳ ביום השמיני מכלל דקודם יום השמיני אסור ליכנס ד]: **אלמא** קסבר טבול יום[17] כזב דמי. כך היו אומרים חברייהו דרב נתן ברבי הושעיא אחרי שאנו רואין דס״ל לתנא דטבול יום לאסור[18] ליכנס במחנה לויה אף כי טבול יום דמת ושרץ מותרין מכלל דסבירא ליה לתנא דטבול יום דזב כזב (דבפרק קמא)[19] לענין דאין שוחטין וזורקין עליו ואם המתין וטבל[20] עד יום השמיני לא[21] יוכל לשלוח קרבנות דאין[22] שוחטין וזורקין עליו דהכי איתא בפ׳ שני דכריתות (דף י.) דלמ״ד טבול יום דזב כזב דמי אין שוחטין וזורקין עליו ואני שמעתי שמצי[23] לדקדק טבול יום כזב הואיל דטומאה יוצאה עליו מגופו אפילו כבעל שתי ראיות שאינו מחוסר כפורים לאסור ליכנס במחנה לויה: **ואמינא** להו אנא אלא מעתה. כלומר לפי מה שסתמו דבריהן ולא פירשו מהיכא מוכיח התנא דטבול יום דזב אסור ליכנס במחנה לויה ואתם סוברים שמוכיח [מדכתיב] ובא ביום השמיני מכלל דאם טבל [בשמיני] הואיל והוא טבול יום אסור ליכנס: **דכתיב**[24]. בפרשת נשא גבי נזיר טמא וגילח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו וביום השמיני יביא שתי תורים או שני בני יונה אל הכהן פתח אהל מועד וגו׳ והביא כבש בן שנתו לאשם וגו׳ ה״נ אימתי הוא מביא כשטבל ועשה הערב שמש:

שער

מתני׳ תגלחת טומאה כיצד היה מזה בשלישי ובשביעי. ואח״כ היה טובל שכן חובה על המזה מי חטאת כדמפרש בהו קרא בזאת חוקת התורה (ג) שלאחר הזאה טעונין טבילה והיה מגלח בו ביום דהיינו (א) שביעי כדכתיב ביה(ד) וגילח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו וביום השמיני יביא שתי תורים: **ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום.** (ב) השמיני עצמו: **אמר לו רבי טרפון מה בין זה למצורע.** שאף כן שניהו במצורע (ג) שאף הוא תגלחת שניה בשביעי כדמפרש ביה קרא (ויקרא יד) וגילח את כל שערו ורחץ במים וטהר וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים וביום השביעי יגלח את כל שערו ומביא קרבנותיו בשמיני בת״כ(ה) ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו (א)בשמיני: **אמר לו.** אין ביניהן כלום לענין הבאת קרבן: **אלא שזה.** הנזיר טהרתו תלויה בימיו (ג)בשביעי כיון שהוזה וטבל הוי טהור כדכתיב וגילח ראשו ביום טהרתו דמשמע שכבר הוא טהור ועומד כשהוא מגלח ואפילו אם אינו מגלח בו ביום: **ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו.** שאם טבל קודם שמגלח עדיין אינו טהור עד שמגלח דכתיב והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו והדר ורחץ את בשרו במים וטהר: **ונזיר אינו מביא קרבנותיו אלא א״כ היה מעורב שמש.** שטובל בשביעי ומביא קרבנותיו בשמיני וכן אם לא טבל בשביעי עד לשמיני אינו יכול להביא קרבנותיו בו ביום עד התשיעי. אבל מצורע המגלח וטובל ביום שמיני שלו יכול להביא קרבנותיו בו ביום ואינו צריך הערב שמש לפי שהוא טהור ועומד משעת טבילה ראשונה שטבל בתגלחת הראשונה דהא כתיב ביה וטהר: **גמ׳ קיבלה מיניה.** רבי טרפון שאם גילח נזיר בשמיני שיכול להביא קרבנותיו בו ביום (ג) ואינו צריך הערב שמש [שמיני עצמו] ואינו צריך להמתין עד התשיעי: **ת״ש דתני הלל גילח נזיר בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי.** וש״מ לא קיבלה מיניה: **אמר רבא.** לעולם קיבלה והא דאמרת אם איתא דקיבלה מיניה לייתי בשמיני לא קשיא דכי אמרי אם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני(ד): (ד)**דטבל בשביעי.** שהיה לו הערב שמש והא דתני הלל מביא קרבנותיו בתשיעי כגון דלא טבל בשביעי עד שמיני ור״ע לטעמיה דאמר נזיר אינו מביא קרבנותיו אלא במעורב שמש. ואיכא דמפרשי אליבא דר״ע במתני׳ דמצורע שגילח בשמיני אינו מביא קרבנותיו עד בתשיעי לפי שאינו מביא אלא במעורב שמש בתשיעי ושבשתא היא דבהדיא קתני לה בת״כ(ו) דאם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני והכי נמי א״ל רבי טרפון להתם מה בין זה לנזיר: **אמר אביי אשכחתינהו לחבריה דרב נתן בר הושעיא דיתבי וקאמרי ובא לפני ה׳ וגו׳ בזמן שטבל ועשה הערב שמש.** (ה) מדכתיב וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים וכתיב בתריה וביום השמיני יביא שתי תורים או שני בני יונה ובא לפני ה׳ אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן דמשמע אימתי הוא בא לפני ה׳ להביא כדאמרינן התם ובא לפני ה׳ מלמד שהוא חייב בטיפול הבאתן והיינו ביום השמיני דהיינו לאחר שטבל והעריב שמשו. אלמא דכי עשה הערב שמש אין דמותר ליכנס לעזרה לא עשה הערב שמש לא (ה): **אלמא קסבר טבול יום של זב כזב דמי.** דכי היכי דזב אסור ליכנס במחנה לויה דהיינו בעזרה הכי נמי טבול יום של זב: **אלא מעתה גבי נזיר.** דכתיב וגלח (ו) את ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו וכתיב בתריה וביום השמיני יביא שתי תורים וגו׳ נימא נמי הכי אימתי הוא בא בזמן שטבל והעריב שמשו אבל מקמי הכי לא:

מכדי

עין משפט נר מצוה

צ א מיי׳ פ״ו מהל׳ נזירות הלכה יא סמג עשין קכז:

צא ב מיי׳ שם פ״ח הל׳ ה:

צב ג מיי׳ פ״א מהל׳ טומאת צרעת הל׳ ד וע״ש בהשגות ובכ״מ [ופ״ד מהל׳ מחוסרי כפרה הלכה כו]:

צג ד מיי׳ פ״ו מהל׳ נזירות הלכה יג:

◆

פי׳ הרא״ש

תגלחת הטומאה כיצד. נזיר שנטמא כיצד הוא מגלח. מגלח בז׳ ומביא קרבן בח׳ כדכתיב וגלח ראשו ביום טהרתו ביום הז׳ יגלחנו. וביום הח׳ יביא ב׳ תורים וכבש לאשם: מה בין זה למצורע דכתיב בפ׳ מצורע בתגלחת ב׳ והיה ביום הז׳ יגלח את כל שערו וכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר וביום הח׳ יביא ב׳ תורים וכבשה. וקי״ל במצורע דאם גלח בח׳ מביא קרבנותיו בט׳: א״ל שזה טהרתו תלויה ביומו. נזיר טהרתו תלויה בהזאת ג׳ וז׳ ובטבילה. הלכך כיון שנטהר בז׳ אע״פ שלא גילח עד יום הח׳ מביא קרבנותיו בו ביום: אבל מצורע טהרתו תלויה בתגלחתו. כדכתיב ביום הז׳ יגלח את כל שערו. והדר כתיב ורחץ בשרו במים וטהר ואם טבל עד שלא גילח לא עלתה לו טבילה הלכך אם גילח בח׳ אכתי צריך הערב שמש. הלכך אינו יכול להביא קרבנותיו עד תשיעי: קבל מניה ר״ט מר״ע. ת״ש דתני הלל גלח בח׳ מביא קרבנותיו בט׳. ואי ס״ד קבל מניה הך ברייתא דלא כמאן. וקים ליה לתלמודא דגבי נזיר מתניא וגם קים ליה דאחר המשנה נשנית לפי שהמשניות נשנו קודם הברייתות: הא דלא טבל בז׳ עד יום הח׳ ובעודו טבול יום לא יוכל להביא קרבנותיו. ותמיה לי אמאי נקט גלח בח׳ אף אם גלח בז׳ נמי בטבילה תליא מילתא. אלא דאורחא דמלתא נקט שדרכו לגלח ביום טהרתו: הא דתניא ובא לפני ה׳ וגו׳ גבי זב כתיב בפ׳ תורת המצורע וכי יטהר הזב מזובו וספר ז׳ ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ בשרו במים וביום הח׳ יקח לו ב׳ תורים ובא (לו) לפני ה׳ אל פתח אהל מועד (ונתן אותם) [ונתנם] אל הכהן: כיצד הוא בא כשטבל מבע״י ועשה לו הערב שמש. ובת״כ היא כתובה כך. יכול יטבול בו ביום. כלומר שיוכל להמתין עד יום הח׳ ת״ל ובא לפני ה׳ זה שער ניקנור. כיצד הוא בא אלא א״כ טבל מבע״י והעריב השמש. שער ניקנור הוא שער שנכנסים בו מעזרת נשים למחנה שכינה. ושער ניקנור לא נתקדש כדין מחנה שכינה ויש לו דין מחנה לויה כדאמר בפסחים פ׳ אלו דברים. וע״כ האי לפני ה׳ היינו שער ניקנור דאין לומר לפני ה׳ בעזרה ממש שהרי מחוסר כפורים הוא. ואמרינן בשמעתין עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים שחייב כרת אם נכנס למחנה שכינה. והאי דפשיטא ליה לתנא דהאי טבול יום אינו נכנס למחנה לויה אע״ג דטבול יום דמת ודשרץ נכנס כדמשמע בסמוך משום דמשמעותיה דקרא משמע הכי ובא לפני ה׳ ביום הח׳ אבל קודם לכן לא: אלמא טבילה דזב כזב דמי. ואפילו טבול יום דזב בעל ב׳ ראיות הואיל וטומאתו יוצאת עליו מגופו דכיון דלא אסיק אדעתיה דחמיר האי טבול יום משום דהוי גם מחוסר כפרה א״כ אין חלוק בין טבול יום דזב בעל ב׳ ראיות לבעל ג׳ ראיות. ובהאי קרא נמי כתיב מזובו דדרשינן מקצת זובו דהיינו זב בעל ב׳ ראיות: ואמינא להון אנא אלא מעתה. לפי סברתכם דמה שאומר בברייתא כיצד הוא בא אא״כ טבל מבע״י ועשה הערב שמש היינו משום דכתיב ובא לפני ה׳ בתר וכי יטהר. גבי נזיר נמי דכתיב בפ׳ נשא גבי נזיר טמא ביום הז׳ יגלחנו וביום הח׳ יביא ב׳ תורים או ב׳ בני יונה אל הכהן אל פתח אהל

מסורת הש״ס

א) [כריתות י.], ב) [צ״ל יביא שתי תורים וגו׳], ג) [במדבר יט], ד) [שם ו], ה) [מצורע פרשה ב], ו) [מצורע פרשה ב],

◆

תורה אור השלם

1. וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח לוֹ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וּבָא לִפְנֵי יְיָ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּנְתָנָם אֶל הַכֹּהֵן: ויקרא טו יד
2. וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבֵא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶל הַכֹּהֵן אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: במדבר ו י

◆

נוסחת הריב״ן

א) בו ביום: ב) דבשביעי שלו: ג) קרבנותיו בו ביום בשמיני עצמו ואינו כו׳: ד) והוא דטבל: ה) וה״ק עשה הערב שמש אין לא עשה הערב שמש לא הס״ד:

◆

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה תגלחת וכו׳ דהיינו בשביעי וכו׳ שתי תורים וכבש לאשם הס״ד: **(ב)** ד״ה ואם גילח וכו׳ בו ביום ביום השמיני: **(ג)** ד״ה אמר לו וכו׳ שניהו במצורע בת״כ שאף הוא בתגלחת שניה שמגלח בשביעי כדמפרש וכו׳ שבעת ימים והיה ביום השביעי יגלח וכו׳ קרבנותיו בשמיני אם גילח בשמיני כצ״ל: **(ד)** ד״ה אמר רבא הד״א עם ד״ה דטבל וכו׳ במעורב שמש דשמיני ושבשתא: **(ה)** ד״ה אמר אביי וכו׳ הערב שמש דכתיב וכו׳ וביום השמיני יקח לו שתי תורים: **(ו)** ד״ה אלא וכו׳ וגילח ראשו כצ״ל ותיבת את נמחק:

◆

הגהות מהר״ב רנשבורג

א] תוס׳ ד״ה א״ל ר״ט וכו׳ שמעתי ממך דמצורע שגלח כצ״ל: **ב]** בא״ד כהבאת קרבנותיו א״כ. נמחק תיבת א״כ וצ״ב אחר כן וכן. א״מ: **ג]** ד״ה ובת״כ מצאתי כך. תיבת ובת״כ נמחק וצ״ב וכספרי. א״מ: **ד]** בא״ד מכלל דקודם יום השמיני אסור ליכנס. צ״ב עי׳ א״מ דעושה מכל אלה דיבור אחד:

◆

הגהות התוספות

1. תיבות שמעתי ממך נמחק. 2. צ״ל וכיבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים. 3. צ״ל ושמעתי. 4. צ״ל יביא. 5. צ״ל דאף. 6. תיבות הוי טבול יום לגלח נמחק. וצ״ל אם לא גילח. 7. צ״ל דנזיר. 8. צ״ל מאן תנית. 9. צ״ל מיירי שהמתין. 10. צ״ל דהואיל. 11. צ״ל בעודו. 12. צ״ל הא דתניא ובא לפני ה׳ וגו׳. גבי זב כו׳. 13. תיבת שמיני נמחק. 14. גירסת כל הראשונים ובא לפני ה׳ זה שער ניקנור כיצד כו׳. 15. צ״ל אלא אם כן. 16. צ״ל וכן איתא. 17. צ״ל טבול יום דזב כזב. 18. צ״ל אסור. 19. צ״ל ונפ״מ. 20. צ״ל לטבול. 21. צ״ל דלא. 22. צ״ל לאין. 23. צ״ל שרצו. 24. צ״ל גבי נזיר נמי דכתיב.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com